

ГОДИШЕН ФОРУМ НА MICROFINANCE CENTRE ЗА ЦИЕ

22 юни 2023

Съфинансирано от
Европейския съюз

ЕДНА ПОСОКА
МНОГО ВЪЗМОЖНОСТИ

Декларация

за развитие на финансови инструменти за микрофинансиране като възможност за подкрепа на стартиращи и социални предприятия

Ние, представители на заинтересовани страни и участници в Годишния форум на *Microfinance Centre* за Централна и Източна Европа "Създаване на заетост чрез финансови инструменти за микрофинансиране - възможности за подкрепа на стартиращи и социални предприятия", се обединяваме около препоръки към отговорните институции, **като отчитаме:**

- Развитието на средата за социално предприемачество в България¹ и влизането в сила на Закон за предприятията на социалната и солидарна икономика през 2019 г.²
- Силния ангажимент на Европейската комисия за развитие на социалното предприемачество с приемането на [План за действие](#), който цели да насърчи социалната икономика и в негово изпълнение [препоръка към Съвета на ЕС от 13.06.2023 г. за приемане на рамкови условия](#) за развитие на социалната икономика и обявяването на [специално създаден портал](#), който ще събира информация за възможности, финансиране и развитие на социалната икономика в държавите членки;
- Увеличаването на размера на финансовите средства по Европейски социален фонд и програмата InvestEU, специфично насочени към развитие на социално предприемачество и социални иновации, вкл. чрез финансови инструменти и потенциала за развитие на микрофинансиращия пазар в България;
- Ниската разпознаваемост сред социалните предприятия на възможностите за микрофинансиране;³
- Слаба разпознаваемост на социалните предприятия като субекти и допустими бенефициенти на подкрепа от по-широк кръг банкови и финансови оператори, което затруднява достъпа до ресурс, предоставян на други бизнеси;
- Значимостта на социалните предприятия и социалните иновации в намирането на устойчиви решения за едни от най-тежките социални проблеми и преодоляване на постоянстващи кризи, както и приноса им към създаване на заетост - 13,6 млн. души в Европа, заети в социалната икономика;
- Нуждата от адресиране на негативните ефекти от затруднената икономическа обстановка върху съществуването и развитието на стартиращите и социалните предприятия;
- Новите възможности за развитие и растеж пред стартиращите и социалните предприятия, генерирани от процесите на присъединяване на България към Шенгенското пространство и Евронзоната.

Даваме следните препоръки, които да бъдат взети предвид при развитие на финансови инструменти в подкрепа на стартиращи и социални предприятия:

- Създаване на **разнообразни и гъвкави финансови инструменти, които посрещат нуждите на стартиращи и социални предприятия в различни етапи на развитие.** Тези финансови инструменти са допълващи и не заместват необходимостта от грантово финансиране, но адресират проблема с липса на банково финансиране за някои крайни получатели, сред които са и стартиращите и социални предприятия.

- Предоставянето на **подкрепа чрез финансови инструменти** за стартиращите предприемачи и в частност социалните предприятия трябва да се надгражда на база на анализ на пазара и акумулирания вече опит, включително от близки сфери.⁴ Подкрепата трябва да включва както достъп до ресурси, така и трансфер на ноу-хау и изграждане на капацитет.

- По-добра разпознаваемост на микрофинансиращите институции в България посредством нормативно **признаване на утвърдения от Европейската комисия Европейски кодекс за добри практики при предоставянето на микрокредити**⁵ и респективно сертифицираните по него финансови институции.

- Създаване на **програми за развитие и подпомагане на партньорства между микрофинансиращите институции и посредници (intermediaries),** които предоставят консултации и менторство за развитие на капацитет, с цел холистична подкрепа на стартиращи и социални предприятия, включително предприемачи от уязвими групи.

- **Улесняване достъпа до финансови инструменти чрез намаляване на административната тежест и документация** за стартиращи и социални предприятия, които имат ограничени ресурси - човешки, административни, управленски. За да работят ефективно финансовите инструменти, е важно как се структурират, така че да бъдат максимално достъпни за крайния клиент.

- **Актуализиране на действащия Закон за предприятията на социалната и солидарна икономика** спрямо развитието на средата и на база оценка на въздействието. Най-ключовата промяна е **преосмисляне на дефиницията за социалните предприятия** - по-широка и включваща, за да бъде постигната адекватна подкрепа за развитие и разрастване на екосистемата.

- **Ангажиране на повече институции в припознаване и подкрепа към стартиращите и социалните предприятия,** не само чрез Европейския социален фонд. Напр Министерство на регионалното развитие и благоустройството, Министерство на иновациите и растежа чрез Изпълнителна агенция за насърчаване на малки и средни предприятия и Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“, Фонда на фондовете и Българска банка за развитие чрез управляваните от тях кредитни инструменти и др.

- Изграждане на **устойчив механизъм за диалог между заинтересованите страни** и постигане на консенсус за решения с по-висока степен на ефективност при създаване и развитие на финансови инструменти за стартиращи и социални предприятия.

¹ По последни данни на НСИ за 2021 г. 2441 предприятия с нестопанска цел (сдружения и фондации, вкл. политически партии, църкви, читалища и др.) са се заявили като социални предприятия.

² Към момента на провеждане на конференцията (22.06.2023 г.) вписаните в Регистъра на социалните предприятия към МТСП са 33 организации.

³ Според представените данни от SIS Кредит по време на конференцията само 9 социални предприятия са кандидатствали и са били одобрени за микрокредитиране през предходния програмен период

⁴ Фондовете JEREMIE и JESSICA, които значимо подкрепиха изграждане на екосистема от високотехнологични компании в България.

⁵ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1482&langId=en>

